

I. Repere biografice

Dirijorul Dorin Pop s-a născut la data de 6 octombrie 1917 în comuna Geomal, regiunea Hunedoara, actualmente județul Alba. Tatăl său, Iosif Pop, a provenit dintr-o familie de preoți, la rândul său fiind și el tot preot, iar mama sa Melania Pop a fost casnică. Familia Pop a avut trei copii: Dorin, Mircea și Venturia.

A fost înscris la Școala elementară din satul natal iar începând cu clasa a II-a și-a continuat studiile la Aiud, unde s-a mutat cu familia în anul 1925. Studiile liceale le-a urmat la Liceul „Titu Maiorescu” din Aiud, examenul de bacalaureat susținându-l imediat după absolvirea liceului în anul 1936.

În toamna anului 1936 s-a înscris la Universitatea „Regele Ferdinand” din Cluj, urmând cursurile Facultății de Filosofie. A avut ca profesori unele dintre cele mai importante personalități ale culturii românești ca Dumitru D. Roșca, Florin Ștefănescu-Goangă, Liviu Rusu. În anul 1937 s-a înscris și la Academia de Muzică din Cluj, secția pedagogică. A urmat cursurile acestor două Universități în paralel până în anul 1939, când s-a decis să urmeze mai departe numai Conservatorul. Anul 1941 a însemnat finalizarea studiilor la Conservatorul din Timișoara, unde instituția din Cluj s-a refugiat după dictatul de la Viena.

Datorită unei neînțelegeri pe care studentul Dorin Pop a avut-o cu fostul director și profesor de istoria muzicii G. Simonis, pe certificatul de absolvire este trecut anul 1942. Acest lucru se datorează faptului că directorul nu a acceptat dorința acestuia de a se transfera la Conservatorul din București, la secția de compoziție în continuarea secției de pedagogie.

În toamna anului 1941 s-a înscris la secția de compoziție, clasa prof. Marțian Negrea la Academia de Muzică și Artă Dramatică din București, la îndemnul maestrului Marțian Negrea, cu care a studiat contrapunct și formele muzicale la Conservatorul din Cluj, iar între 1949-1951, a frecventat cursurile clasei de compoziție a lui Sigismund Toduță, în cadrul Conservatorului de Muzică din Cluj.

Compoziția nu a reușit să o finalizeze deoarece având absolvirea secției pedagogice, nu a mai putut obține amânare pentru studii de la armată conform dispozițiilor pe atunci în vigoare și a fost încorporat în toamna anului 1942 și trimis la școala de ofițeri de rezervă infanterie de la Arad. La terminarea acesteia, în primăvara anului 1944, a fost repartizat regimentului 6 grăniceri Bacău, batalionul de instrucție Onești, unde a stat până în iunie a aceluiași an, când a fost trimis la Straja, lângă Alba-Iulia, unde era batalionul de recrutați. Aici a rămas până la data de 23 august 1944

când, ca urmare a întoarcerii armelor împotriva armatelor hitleriste, regimentul a fost trimis în spatele pichetelor de grăniceri la Pogăceana, regiunea Mureș. A luat parte la luptele din această regiune timp de o lună de zile, după care regimentul 6 grăniceri a fost regrupat la București, de unde Dorin Pop a fost desconcentrat în decembrie 1944, în urma desființării regimentului.

În anul 1945 a devenit profesor suplinitor la Liceul nr.4 din Cluj iar ulterior s-a înscris în P.C.R. în 1947.

Căsătoria cu Anastasia Crișan a avut loc în anul 1950, aceasta fiind fiică de muncitor la C.F.R., pe atunci funcționară la Direcția Regională C.F.R. din Cluj, pentru ca în anul următorul, 1951, să se nască fiul lor Adrian, iar în 1956 fiica Cristina.

Anul 1951 a adus transferul său la Conservatorul din Cluj pe post de asistent. A predat la Școala Medie de Muzică din Cluj din anul 1950, armonie, contrapunct și forme, fiind în același timp asistent la catedra de compoziție. Aceasta a fost de fapt, perioada debutului său ca dirijor, susținând concerte cu corul Liceului nr.4 și Școala Medie.

A renunțat la Școala Medie în anul 1956, iar în 1957 a fost avansat în funcția de lector la catedra de Compoziție, iar din 1958 la Dirijat cor. Din anul 1958 până în 1961, a activat ca profesor de cânt la Școala Populară de Arte din Cluj. În octombrie 1960 a fost numit conferențiar suplinitor la disciplina Dirijat cor și ansamblu cor, iar din anul 1961 a îndeplinit funcția de șef de catedră la Facultatea Teoretică.

A fost membru în colectivul de referenți la cursurile de dirijat cor, de folclor și la colecția de solfeгии analizate de Consiliul Științific sau catedră. A făcut parte din comisia de analiză a catedrei de Teorie și Solfegeiu, comisia de examen de stat și în comisiile concursului de admitere, iar în ultimii ani a fost președinte al comisiei examenului de stat. De asemenea, a făcut parte și din comisii de concurs pentru ocuparea posturilor de conferențiar în învățământul superior. Între anii 1958-1965 a fost secretarul Consiliului Științific iar între anii 1968-1972 a fost Decanul Facultății de Compoziție, Dirijat, Pedagogie.

În iunie 1969 a fost distins cu *Ordinul muncii cl.II*, iar la data de 8 octombrie a aceleiași an a cerut aprobarea rectoratului pentru a se înscrie la concursul pentru ocuparea postului de profesor la Catedra Teorie, solfegeiu, dictat, dirijat, disciplina Dirijat și ansamblu cor, funcție în care se va afla din anul 1970.

Activitatea dirijorală s-a aflat în centrul preocupărilor muzicianului, de la vârsta de 16 ani a dirijat, ca amator, corul Bisericii Ortodoxe din Aiud. Ca profesionist în arta dirijorală a activat din 1945, când a condus Corul Liceului Ortodox iar apoi pe cel al Școlii Pedagogice din Cluj, fiind remarcat nivelul ridicat pe care l-a imprimat acestor ansambluri școlare, cu care a reușit să prezinte apreciate concerte publice anuale. În 1954 i-a fost încredințată conducerea Corului Filialei din Cluj a Uniunii Compozitorilor, cu care a inițiat o activitate de pionierat (la acea vreme) în domeniul corului de cameră, cultivând atât forma cenaclului muzical - cu lucrări ale compozitorilor clujeni - cât și forma concertelor publice. În cadrul acestora, au fost prezentate un mare număr de prime audiții (între care lucrări aparținând lui

Sigismund Toduță – *Doină și joc, Leagănă-te, frunzuliță*; Liviu Comes – *Zece coruri bărbătești, Balada*; Max Eisikovits – *Hora de băieți*), alături de lucrări din repertoriul universal. De asemenea, a adus o importantă contribuție în descoperirea repertoriului renascentist, foarte puțin cunoscut la acea dată. Din anul 1959, activitatea corului inițiat de Dorin Pop a trecut de sub egida Uniunii Compozitorilor (nevoită să sisteze finanțarea ansamblului) sub cea a Conservatorului „Gh. Dima”, fiind astfel asigurată continuitatea precum și o importantă creștere valorică. În anul 1969 are loc primul turneu în afara țării (Danemarca) al ansamblului cameral care, cunoscut începând cu anul 1971 sub numele de *Cappella Transylvanica*, trece astfel într-o etapă a valorificărilor artistice superioare, cu prezențe deosebit de meritorii la o serie de manifestări naționale și internaționale.

Activitatea la catedra de ansamblu și dirijat coral a Conservatorului „Gh. Dima” a depășit cu mult cadrul didacticii academice, fiind valorificată printr-o serie de concerte publice. Nivelul producțiilor vocal-simfonice semnate de Dorin Pop în perioada 1960-1972 cu acest ansamblu (Ch.W. Gluck – *Orfeu*, G.F. Händel – *Acis și Galathea*, *Samson*, W.A. Mozart – *Requiem* – unele dintre acestea realizate în colaborare cu Filarmonica clujeană), a pregătit și consolidat terenul propice înființării la Cluj a Corului Filarmonicii în anul 1972 (la acea dată directorul Filarmonicii era compozitorul Sigismund Toduță), eveniment ce a marcat o dată semnificativă în evoluția muzicii corale transilvane și românești.

La conducerea nou-înființatului ansamblu profesionist a fost numit Dorin Pop. Selecția inițială și coagularea ansamblului, dobândirea unui profil sonor distinct și a unor standarde vocale, tehnice și interpretative limpede conturate s-au desfășurat sub directă îndrumare a maestrului - fiind continuate, în liniile lor esențiale, de către discipolii și succesorii săi la pupitrul ansamblului, dirijorii Florentin Mihăescu și Cornel Groza, care, alături de alți valoroși maeștrii de cor pregătiți de același dascăl – între care Doru Șerban, Remus Tașcău, Ioan Săcălean, Zsolt Szilagyi – îndreptățesc a aprecia pe Dorin Pop ca fiind unul dintre profesorii creatori de școală în arta interpretativă corală românească.

Anul 1974 a adus retragerea lui Dorin Pop de la conducerea Corului Filarmonicii din Cluj, concentrându-și activitatea asupra corului de cameră *Cappella Transylvanica*, cu care a participat la numeroase festivaluri și concursuri naționale și internaționale (Festivalul Muzicii Vechi Sud-Est-Europene Bydgoszcz, Polonia - 1969, Festivalul Inter-Tye, Cleveland, Marea Britanie - 1978, Concursul Polifonic Internațional „Guido d'Arezzo”, Arezzo, Italia - 1978, Turneu de concerte în S.U.A. incluzând un concert la sediul Națiunilor Unite – 1978, Festivalul Muzicii Românești, Iași – 1978, Bienala de la Berlin, R.D.Germană – 1979, Festivalul Internațional „George Enescu”, București – 1979, Concert demonstrativ la Academia de Muzică „Fr. Liszt” Budapesta – 1980, participări repetate la Festivalurile „Toamna Muzicală Clujeană”, Festivalul muzicii de cameră – Brașov, Festivalul „Primăvara arădeană”, Festivalul Național „Cântarea României”).

Ziua de 15 octombrie 1985 a adus doliu în muzica românească. Dirijorul,

muzicianul, maestrul și profesorul Dorin Pop s-a stins din viață la Tîrgu Mureș, la vârsta de 68 de ani. În urma acestei cumplite și neașteptate vești, Liviu Comes a scris următoarele rânduri:

„Prin dispariția prematură și în plină activitate artistică a dirijorului Dorin Pop, muzica românească pierde un maestru al artei interpretative corale.

Muzician de aleasă cultură, Dorin Pop a avut o pregătire multilaterală. A studiat la Cluj dirijatul coral cu Augustin Bena și compoziția cu Marțian Negrea, urmând în paralel și cursurile Facultății de Filosofie cu personalități de seamă ca D. D. Roșca și Lucian Blaga. A predat la Conservatorul din Cluj armonia și apoi dirijatul coral, disciplină pe care a ilustrat-o timp de câteva decenii, îndeplinind temporar și funcțiile de șef de catedră și decan.

Cu toată modestia sa ieșită din comun, rezultat al unei exemplare autoexigențe, inspira stimă și autoritate prin stăpânirea sigură a meșteșugului. Gestica sa discretă și reținută îi permitea să creeze pe podiumul de concert frumuseți de neuitat.

O bună parte din energia și talentul său le-a investit în formarea și șlefuirea minunatului cor *Cappella Transylvanica*. Având la început rolul de cor experimental al Filialei din Cluj a Uniunii Compozitorilor – laborator în care s-au făurit numeroase creații – și devenit ulterior *Corul de Cameră al Conservatorului Gh. Dima*, acest mănunchi de muzicieni îndrăgostiți de comorile artei corale din toate timpurile, în special cele ale *epocii de aur* renaștentiste, au ajuns sub conducerea lui Dorin Pop la apogeul realizărilor prin *Cappella Transylvanica*. Rod al unor îndelungați ani de mîgală, acest ansamblu s-a afirmat prin numeroase concerte în țară și peste hotare, obținând pretutindeni aprecieri elogioase și distincții de prestigiu. Documentele sonore pe benzi și discuri, cuprinzând pagini din muzica universală și românească, atestă înalta valoare interpretativă a *Cappellei Transylvanica*.

Dorin Pop n-a fost însă nu numai un mare dirijor, ci și un mare dascăl, la școala căruia s-au format numeroși discipoli. Unii dinte ei, deveniți la rândul lor maeștrii ai artei dirijorale, se află astăzi în fruntea unor importante ansambluri profesioniste sau amatoare. Amintim astfel – în afara lui Cornel Groza, asistentul și succesorul său la *Cappella Transylvanica* – pe dirijorii: Florentin Mihăescu (Filarmonica din Cluj), Constantin Rîpă (*Antifonia* din Cluj), Nicoleta Bica (Filarmonica „G. Enescu” din București), Doru Șerban (Filarmonica din Arad), Avram Geoldeș (*Camerata Felix* din Oradea), Ion Săcăleanu (*Prietenii muzicii* din Baia Mare), Remus Tașcău (*Corul Ion Vidu* din Lugoj), pentru a da numai câteva nume care s-au impus cu deosebită pregnanță în viața noastră muzicală. Prin această pleiadă de valoroși muzicieni, arta maestrului lor atinge noi trepte de perfecțiune.

Alături de moștenirea artistică, omul Dorin Pop lasă pentru cei ce l-au cunoscut amintirea unei personalități luminoase, de mare finețe și elevație spirituală”.